

Upplägg av cirkelledarutbildning

Aktiv förvaltning och underhåll av enskilda och samfällda diken

Information för dig som anordnar cirkelledarutbildning inom Jordbruksverkets cirkel *Aktiv förvaltning och underhåll av enskilda och samfällda diken*

Studiecirklar om diken

Jordbruksverket har tagit fram en studiecirkel med syfte att höja kompetensen om vattenhushållning inom jordbruket. Studiecirkeln är en bildningsform där deltagarna har stort inflytande över upplägget. Jordbruksverkets studiecirkel är uppbyggd kring skrifterna *Underhåll ditt dike för ett rikare odlingslandskap* samt *Äga och förvalta diken*. Material till studiecirkelarna finns beskrivet i studievägledningen. Till cirkeln hör tre filmer och det finns olika presentationsbilder att utgå från både vid cirkelledarutbildningen och i själva cirkelarna. En studiecirkel inom detta projekt ska bestå av mellan 3 och 6 träffar, minst 9 och max 20 studietimmar och ha minst 5 deltagare. En studietimme är enligt folkbildningsrådet 45 minuter.

Cirkelledarutbildning

För att genomföra studiecirklar behöver cirkelledare gå en cirkelledarutbildning. Cirkelledarutbildningen ska dels ge cirkelledare kunskap om hur de kan leda en studiecirkel, dels ge grundläggande kunskaper om i detta fall markavvattning, underhåll av diken och hur man aktiverar markavvattningsföretag. Cirkelledarutbildningen ska genomföras under totalt två dagar, förslagsvis enligt följande:

Tema Ledarrollen och Aktivera markavvattningsföretag - syftar till att lära cirkelledarna hur de kan leda grupper samt ge kunskap om hur och varför man ska aktivera markavvattningsföretag. Målet är att ledarna ska få grundläggande kunskap om rollen som cirkelledare, folkbildningens pedagogik och vilka steg som krävs för att aktivera företagen. Det är lämpligt att fokusera på detta tema vid den första delen

Tema Underhåll av diken - syftar till att lära cirkelledarna vilka krav, lagar och riktlinjer som finns vid underhåll av diken samt att de i sin tur kan förmedla denna kunskap vidare till andra deltagare.

Cirkelledare bör genomgå båda utbildningstillfällena eller så ska liknande kunskap innehas eller skaffas på annat sätt.

Krav på kursledare vid cirkelledarutbildning

Som kursledare är din uppgift att säkerställa att cirkelledarna får lära sig om rollen som cirkelledare samt får kunskap inom de aktuella ämnena. Du modererar samtalen under utbildningsdagarna samt ser till att deltagarna känner sig bekväma att ställa frågor och vara delaktiga under utbildningen. Du ska ta fram ett pedagogiskt upplägg i samråd med den eller de personer som är föreläsare på kursen.

Du behöver ha erfarenhet av folkbildningspedagogik och att utbilda ledare.

Thomas Östlund på Studieförbundet har sammanfattat folkbildningens aspekter med följande ord som kan vara bra att ha med sig vid utbildningen:

- Kommunikativ – att dela erfarenheter med respekt för varandra
- Relationell – En bra trivsel i gruppen är det viktigaste
- Reflekterande – Vrida och vända på något och ställa frågan ”varför?”
- Lärande – Cirkeln ska ha ett mål, men deltagarna sätter det själva
- Lustfylld – Utan lustfyllt lärande, ingen lust att delta
- Demokratisk – Deltagarna planerar och genomför studierna tillsammans

Cirkelledarens roll och behov

Cirkelledarrollen innebär att du som ledare ska kunna leda samtal, se till att alla deltagare kommer till tals och att de mål som är satta uppfylls. Det ingår även att ta närvaro vid träffarna och att rapportera till projektledaren. Som cirkelledare behöver du känna till och stå bakom folkbildningens pedagogik, lärostilar och de olika gruppfaserna. Du behöver ha viss kunskap i ämnet eller minst intresse för frågorna som studiecirkeln hanterar. Under cirkelns gång kommer frågor att uppstå och då är det normalt cirkelledaren som tar dessa vidare till projektledaren för att få stöd att reda ut vad som gäller. Om det uppstår konflikter i gruppen kan cirkelledaren även behöva stöd om hur detta ska hanteras på bästa sätt.

Kunskap om jordbrukets vattenhushållning

Projektledaren eller den denna anlitar som föreläsare/expert ska ha fördjupade kunskaper om juridik kring vattenhushållning och markavvattningsföretag. Du behöver kunna svara på frågor från cirkelledarna under och efter utbildningen och ha vana att prata framför grupper och vara flexibel i gruppsammanhang.

Praktiska aspekter

Fysisk utbildning

Stor och rymlig lokal som möjliggör för olika möbleringar.

Förbereda frågor att ställa för att undvika inaktivitet.

Ge utrymme för frågor och samtal mellan deltagare och ledare.

Whiteboardtavlor att skriva på.

Skriv ut presentationerna och dela ut innan varje presentation så deltagarna kan anteckna.

Håll tiderna och ge utrymme för reflektion.

Försök förbereda deltagarna innan genom att ge dem mindre uppgifter, t ex något att läsa.

Webb-utbildning

Korta presentationer med efterföljande samtal om typfall för att undvika att deltagarna blir passiva.

God internetuppkoppling

Skicka ut riktlinjer för att delta vid webbmöten.

Uppmuntra deltagarna att sitta i grupper.

Ha extra tid för teknikstrul, gärna en 30min innan det kör igång

Försök förbereda deltagarna innan genom att ge dem mindre uppgifter, något att läsa, eller studera.

Ha vid andra kurstillfället tid avsatt för följdfrågor från första kurstillfället.

Förslag till program - utbildningstillfälle 1

20 min	Inledning och presentationsrunda	Kursledare
35 min	Allmän information vattenjuridik om markavvattningsföretag	Föreläsare/expert
25 min	Hitta handlingar och deltagare till markavvattningsföretag samt styrelsearbete	Föreläsare/expert Samtal eller grupparbete med typfall
10 min	Paus	
30 min	Fortsättning passet ovan	Föreläsare/expert Samtal eller grupparbete med typfall
45 min	Konflikter och olika intressen, erfarenhetsutbyte	Kursledare
60 min	LUNCH	
30 min	Underhåll av diken, översikt	Föreläsare/expert Samtal eller grupparbete med typfall
45 min	Studiecirkelns pedagogik, samtal om lärstilar och ledarskap, diskussion om upplägg av studiecirkeln	Kursledare Gruppsamtal och grupparbete
20 min	Eftermiddagsfika	
30 min	Introduktion till cirkelvägledning, material och filmer	Kursledare
20 min	Hur går vi vidare och avslutning	Kursledare

Förslag till program - utbildningstillfälle 2

15 min	Inledning och presentationsrunda	Kursledare
30 min	Underhåll av diken, översikt/fortsättning från dag 1	Föreläsare/expert
30 min	Hur vet man om diket behöver underhållas? <ul style="list-style-type: none"> Fältvandring, hur skulle ni tänka? 	Föreläsare/expert Samtal eller gruppdiskussion om typfall
20 min	Paus	
30 min	Planering av underhåll <ul style="list-style-type: none"> Miljöhänsyn, krav och råd Exempel gråzoner 	Föreläsare/expert Samtal eller gruppdiskussion om typfall
30 min	Ta in offert, genomförande och efterkontroll samt intrång <ul style="list-style-type: none"> Hur vet man att det är en bra entreprenör? 	Föreläsare/expert Samtal eller gruppdiskussion om typfall
60 min	LUNCH	
60 min	Fortsättning studiecirkeln pedagogik, lärstilar och ledarskap, diskussion om upplägg av studiecirkeln	Kursledare Grupparbete
20 min	Eftermiddagsfika	
30 min	Kort sammanfattning av dag 1 och 2, 2-3 typfall och frågor	Kursledare/föreläsare/expert
30 min	Fortsättning och avslutning	Kursledare